

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»

ПОГОДЖЕНО

Декан факультету
політико-інформаційного
менеджменту
доц. В. М. Лебедюк

«__»_____2018 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри психології та педагогіки
Завідувач кафедри _____ доц. О. В. Матласевич
Протокол № «___»_____2018 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми
«Психологія»_____ доц.
О. В. Матласевич
«___»_____2018 р.

ПСИХОЛОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ

[ОПП 18]

I семестр 2018/2019 навчального року
Кафедра психології та педагогіки
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Освітньо-професійна програма «Психологія»
Спеціалізація: «Клінічна психологія», «Психологія розвитку»

Викладач:	Нікітчук Уляна Ігорівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри громадського здоров'я uliana.nikitchuk@oa.edu.ua
Кредити та кількість годин:	3 ECTS; години: 24 лекційних, 22 практичних та 44 самостійна робота
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова навчання:	українська
Форма навчання:	очна (денна)

I. Опис навчальної дисципліни

Навчальний курс «Психологічне консультування» детально знайомить з методикою індивідуального консультування як виду практичної діяльності психолога. Курс передбачає як викладення теоретичних засад консультативної роботи, так і формування у студентів базових навичок її здійснення.

Опановуючи дисципліну, студенти поступово з'ясовують важливі для практики професійної діяльності питання. Етика практичної діяльності психолога оплата праці і юридичні аспекти приватної практики, межі

компетентності, методи налагодження взаємодії, психологічний аналіз того, як клієнт презентує себе консультанту, особливості роботи з різними «типами» клієнтів (пасивні, плачучі, агресивні, клієнти-підлітки, клієнти, що запізнюються, хворіють і т.д.), методи ініціювання трансформацій і змін клієнта у консультуванні, завершення взаємодії і прощання з клієнтом, методи відновлення власних психологічних ресурсів – ось неповний перелік доволі проблемних тем, важливих для осмислення кожному, хто збирається практикувати професійну діяльність психолога.

Знання й навички, здобуті студентами під час вивчення цієї дисципліни, одразу стають у пригоді, адже допомагають налагодити якісне, конструктивне спілкування, встановлювати контакт з людьми, розуміти різних людей краще, розвивати здатність до вибудовування міцних взаємин, дбати про себе.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – навчити студентів використовувати їх знання з психології у практиці взаємодії з людьми, що переживають складні життєві ситуації, сформувати навички налагодження такої взаємодії і надання психологічної допомоги.

III. Результати навчання

До кінця цього курсу студенти зможуть:

- дати визначення психологічного консультування та пояснити відмінності між психологічним консультуванням, психокорекцією та немедичною психотерапією;
- пояснити процес здобуття кваліфікації психолога-консультанта, етичні засади здійснення цієї діяльності;
- добирати і застосовувати різні форми фіксації даних про клієнта і перебіг консультування;
- описати сутність і процедуру основних етапів психологічного консультування;
- збирати, опрацьовувати, аналізувати інформацію з психології та застосувати її для роботи з практичними кейсами;
- розпізнати й описати клієнтів, що потребують спеціальних підходів у консультуванні (пасивні, плачучі, агресивні, клієнти, що хворіють, переживають кризу, втрату і т.д.);
- приймати рішення щодо рекомендації клієнту психотерапії або ж консультації психіатра чи лікаря загальної терапевтичної практики.
- застосовувати базові мікронавички ефективного консультанта;
- виокремлювати структурні компоненти скарг клієнта, формулювати мету консультування, приймати рішення про теми, які беруться в роботу і кількість зустрічей;
- застосовувати рефлексивне слухання на всіх стадіях роботи з клієнтом;
- визначити ознаки хорошого терапевтичного альянсу та прогресу клієнта в консультуванні.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

<i>№</i>	<i>Тема дисципліни</i>	<i>Вид</i>	<i>Самостійна</i>	<i>Обов'язков</i>	<i>Контрольні</i>
----------	------------------------	------------	-------------------	-------------------	-------------------

		навчальног о заняття	робота	е читання (з переліку літ.)	заходи
1	Сутність психологічного консультування	Лекція (2 год.)	Опрацювання рекомендованої літератури	Васьківська, (2004) Бондаренко (1996), Фурман (2001)	Короткі записи (не оцінюються)
2	Етичні аспекти консультативної діяльності. Консультант як інструмент впливу	Лекція (2 год.)	Опрацювання рекомендованої літератури	Васьківська, (2004) Бондаренко (1996); Седжвік (2007)	Короткі записи (не оцінюються)
3	Основи організації консультативної взаємодії	Лекція (2 год.)	Опрацювання рекомендованої літератури	Васьківська, (2004) Петрушин (2003); Бондаренко (1996)	Короткі записи (не оцінюються)
4	Робота з проблемою клієнта	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.)	Опрацювання рекомендованої літератури, практична робота в "трійках"	Васьківська, (2004) Горностаї (1995)	Короткі записи, практикування навичок (не оцінюються)
5	Налагодження ефективного контакту з клієнтом	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.)	Опрацювання рекомендованої літератури, практична робота в "трійках"	Айві (1998)	Короткі записи, практикування навичок (не оцінюються)
6	Робота із сенсорними модальностями клієнта	Практичне заняття (2 год.)	Опрацювання рекомендованої літератури, практична робота в "трійках"	Васьківська, (2004)	Короткі записи, практикування навичок (не оцінюються)
7	Психотерапевтичні навички ведення консультативного інтерв'ю: техніки прояснення інформації	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.)	Опрацювання рекомендованої літератури, практична робота в "трійках"	Айві (1998), Котлер (2001)	Короткі записи, практикування навичок (не оцінюються)
8	Техніки відображення в консультативному процесі	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.)	Опрацювання рекомендованої літератури, практична робота в "трійках"	Айві (1998)	Короткі записи, практикування навичок (не оцінюються)
9	Робота з засобами особистісної презентації: мовлення як інструмент консультативної	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.)	Опрацювання рекомендованої літератури, практична робота в "трійках"	Васьківська, (2004)	Короткі записи, практикування навичок (не оцінюються)

	допомоги				
10	Невербальні засоби особистісної презентації та робота з ними	Лекція (2 год.)	Опрацювання джерела за темою та підготовка короткого есе	<i>Айві (1998)</i>	Коротке есе-аналіз першоджерела (на вибір студента) за темою: "Робота зі снами у консультуванні"
11	Терапевтичний аспект консультування. Особливості застосування технік зв'язування	Лекція (2 год.)	Опрацювання рекомендованої літератури, практична робота в "трійках"	<i>Васьківська, (2004)</i>	Короткі записи, практикування навичок (не оцінюються)
12	Техніки трансформації у роботі консультанта	Практичне заняття (2 год.)	Опрацювання рекомендованої літератури, практична робота в "трійках"	<i>Айві (1998)</i>	Короткі записи, практикування навичок (не оцінюються)
13	Спеціальні стратегії для конкретних клієнтів	Практичне заняття (2 год.)	Пошук і збір інформації за обраною проблемою і підготовка тез доповіді	<i>Кочюнас (1999)</i>	Підготовка і презентація доповіді про роботу із специфічними категоріями клієнтів
14	Розвиток самопідтримки клієнта	Практичне заняття (2 год.)	Опрацювання рекомендованої літератури, практична робота в "трійках"	<i>Фанч (1997)</i>	Короткі записи, практикування навичок (не оцінюються)
15	Завершення консультативної роботи з клієнтом	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.)	Підготовка есе	<i>Джойс (2010)</i>	Аналітичне есе про свій досвід в якості консультанта і клієнта
16	Критерії оцінювання ефективності роботи консультанта	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.)	Повторення та узагальнення інформації з курсу, підготовка до написання тесту	<i>Абрамова (2000)</i>	Тест

V. Порядок оцінювання результатів навчання

Результати навчання	Контрольні заходи	Вимоги до виду контролю	Оцінювання
Дати визначення психологічного консультування та пояснити відмінності між психологічним консультуванням, психокорекцією та немедичною	Тест	Виконання тесту обмежене у часі (50 хв), успішне виконання тесту передбачає правильну відповідь на	20%

<p>психотерапією; пояснити процес здобуття кваліфікації психолога-консультанта, етичні засади здійснення цієї діяльності; описати сутність і процедуру основних етапів психологічного консультування; приймати рішення щодо рекомендації клієнту психотерапії або ж консультації психіатра чи лікаря загальної терапевтичної практики.</p>		<p>запитання з варіантами вибору</p>	
<p>Виокремлювати структурні компоненти скарг клієнта, формулювати мету консультування, приймати рішення про теми, які беруться в роботу і кількість зустрічей; визначити ознаки хорошого терапевтичного альянсу та прогресу клієнта в консультуванні.</p>	<p>Аналітичне есе про свій досвід в якості консультанта і клієнта</p>	<p>Вчасне подання на перевірку; есе містить рефлексію й аналіз власного досвіду у контексті засвоєних тем; аналітичність (на противагу описовості) роботи; дотримання рекомендацій щодо підготовки есе (<i>Балакицький (2007)-джерело із переліку додаткової літератури</i>) наявні посилання на використані ресурси; обсяг – 5-6 стор. друкованого тексту Times New Roman 14, інтервал 1.0</p>	<p>20%</p>
<p>Добирати і застосовувати різні форми фіксації даних про клієнта і перебіг консультування; застосовувати базові мікронавички ефективного консультанта.</p>	<p>Підготовка 10-ти хвилинного відеозапису, вибраного з повної консультації, де студент виступає консультантом</p>	<p>Дотримання етичних стандартів із клієнтом (із забезпеченням письмова угоди щодо цієї співпраці), якість контакту з клієнтом, коректність реакцій, рефлексивність, підготовка)</p>	<p>30%</p>
<p>Збирати, опрацьовувати, аналізувати інформацію з психології та застосувати її для роботи з практичними кейсами; розпізнати й описати клієнтів, що потребують спеціальних підходів у консультуванні (пасивні, плачучі, агресивні, клієнти, що хворіють, переживають кризу, втрату і т.д.); застосовувати рефлексивне слухання на всіх стадіях роботи з клієнтом.</p>	<p>Доповідь про роботу із специфічними категоріями клієнтів</p>	<p>Тези доповіді містять обгрунтовані положення, коректні посилання, вичерпно і по суті відображають відомості, що можуть бути основою рекомендацій психологу-консультанту щодо роботи у відповідних випадках; обсяг – до 3 стор. друкованого тексту Times New Roman 14, інтервал 1.0</p>	<p>15%</p>

Збирати, опрацьовувати, аналізувати інформацію з психології та застосувати її для роботи з практичними кейсами.	Коротке есе-аналіз першоджерела (на вибір студента) за темою: "Робота зі снами у консультуванні"	Вчасна підготовка, рефлексія й аналіз прочитаного у контексті психологічного консультування, наявність коректних посилань на цитовані джерела, обсяг – 2 стор. друкованого тексту Times New Roman 14, інтервал 1.0	15%
---	---	--	-----

VI. Рекомендована література

Основна

1. Айві А. цілеспрямоване інтерв'ювання та консультування. – К., 1998.
2. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості. – Харків: Фоліо, 1996.
3. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування. - К. : Четверта хвиля. - 2004. - 256 с.
4. Етичний кодекс психолога / Психолог. – 2004. - № 43 (139). – С. 1- 4.
5. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования. – М., 1999.
6. Котлер Дж., Браун Р. Психотерапевтическое консультирование. – СПб.: Питер, 2001.
7. Про затвердження порядку застосування методів психологічного і психотерапевтичного впливу : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 15. 04. 2008, № 199 [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0577-08>

Допоміжна

1. Айви А.Е., Айви М.Б., Сайек-Даунинг Л. Психологическое консультирование и психотерапия. Методы, теории и техники: практическое руководство. – М., 2000.
2. Абрамова Г.С. Психологическое консультирование: Теория и опыт. – М.: Изд. Центр «Академия», 2000.
3. Балаклицький М. А. Есе як художньо-публіцистичний жанр: Методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика» [Електронний ресурс]. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 74 с.
4. Василюк Ф.Е. Психология переживания (анализ преодоления критических ситуаций). – М.: Изд-во МГУ, 1984.
5. Васьковская С.В., Горностай П.П. Психологическое консультирование: Ситуационные задачи. – К.: Вища школа, 1996.
6. Гледдинг С. Психологическое консультирование. – СПб.: Питер, 2002.
7. Горностай П.П., Васьковская С.В. Теория и практика психологического консультирования: Проблемный поход. – К.: Наук. думка, 1995.
8. Грэхэм Д. Как стать родителем самому себе. Счастливый невротик. – М., 1993.
9. Джойс Ф., Силлс Ш. Гештальт-терапия шаг за шагом: Навыки в гештальт-терапии. – М. : Институт Общегуманитарных Исследований. – 2010 – С. 268-271.
10. Зимбардо Ф. Застенчивость. – М., 1991.
11. Мей Р. Искусство психологического консультирования. – М.: Класс, 1994.

12. Нельсон-Джоунс. Теория и практика консультирования. – СПб., 2000.
13. Петрушин С.В. Мастерская психологического консультирования. – М.: ПЕРСЭ, 2003.
14. Сэдживик А. Раненый целитель. – М.: Добросвет, 2007.
15. Фанч Ф. Преобразующие диалоги. – К.: Ника-центр, 1997.
16. Фанч Ф. Пути преобразования Общин модули процессинга. – К.: Ника-центр, 1997.
17. Флеминг У. Взять быка за рога. Позитивный подход к боли / Пер. с англ. А. Сухова. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА. – 2015. – 248 с.
18. Фурман Б., Ахоло Т. Психотерапевтическое консультирование. Беседа, направленная на решение. – СПб.: Речь, 2001.
19. Холл Дж. Юнгианское толкование сновидений. – СПб.: БСК, 1999.
20. Юнг К.Г. Воспоминания, сновидения, размышления. – К.: Air Land, 1994.

VII. Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Психологічна бібліотека Київського фонду сприяння психологічній культурі – Режим доступу до ресурсу: <http://www.psylib.org.ua/>
2. Українська спілка психотерапевтів. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.usp.lviv.ua/>
3. American Psychological Association. - Режим доступу до ресурсу: <http://www.apa.org/>
4. Teachers Pay Teachers. - Режим доступу до ресурсу: <https://www.teacherspayteachers.com/>
5. Verywell Mind. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.verywellmind.com>

VIII. Політика доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення **Кодексу академічної доброчесності¹**, і особливо:

- складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються для оцінювання знань студентів.

Окрім того, прослуховуючи цей курс Ви свідомі **санкцій за халатність**, а саме:

- 1) пропущені без поважної причини заняття обкладаються «штрафом» у розмірі 3 бали за кожне;
- 2) виявлена непередготовленість до заняття - щоразу мінус 2 бали від остаточного рейтингу;
- 3) запізнення на пару без поважної причини – штраф у розмірі 1 балу за кожне.

Роботи, здані на перевірку із *запізненням до трьох днів*, оцінюються не вище ніж у 80% від своєї визначеної ваги. Роботи, складені із *запізненням чотири і*

---

¹ Кодекс академічної доброчесності Національного університету «Острозька академія» / https://www.oa.edu.ua/ua/info/kodeks_akademichnoj_dobrochesnosti

більше дні на перевірку не приймаються. Роботи, у яких виявлено *ознаки плагіату*, не оцінюються і не перескладаються.